

KARŞILIKSIZ YARARLANMA SUÇU

Dr. Barış IŞIK*

Öz

Karşılıksız yararlanma fiili malvarlığına karşı işlenen suçlar çerçevesinde cezalandırılmaktadır. Ancak bu suç tipine ilişkin tartışmalı hususların malvarlığına karşı işlenen diğer fiillere nazaran daha fazla olduğu söylenebilir. Karşılıksız yararlanmanın hukuki bir uyumsuzluk mı yoksa ceza gerektiren bir fiil olarak mı ele alınacağı, eğer ceza hukuku kapsamında ele alınacaksa ayrı bir suç tipi mi yoksa benzer nitelikteki hırsızlık, dolandırıcılık veya bilişim alanındaki suç tipleri içinde mi düzenleneceği soruları bu tartışmalarda önemli bir yere sahiptir. Bu sorulara verilen cevaplar çerçevesinde özellikle kanunilik ilkesine ilişkin ciddi tartışmaların yaşandığı görülmektedir. Karşılıksız yararlanma ayrı bir suç tipi olarak TCK (Türk Ceza Kanunu) m. 163'te düzenlenmiştir. Ancak mevcut düzenleme ve düzenlemenin uygulamasına ilişkin halen birçok tartışmalı husus söz konusudur. Çalışmamızda suç tipi tarihsel gelişimi ve suçun unsurları bağlamında ayrıntılı olarak ele alınacak, çalışmanın sonunda ise mevcut düzenlemeler çerçevesindeki tartışmalı hususlara ilişkin görüşlerimiz ortaya konulacaktır.

Anahtar Kelimeler

Karşılıksız Yararlanma • Otomat • Şifreli Yayın • Enerji Hırsızlığı • Kanunilik İlkesi

* Avukat Dr, Türkiye | Lawyer Dr., Turkey.

✉ barisik1984@gmail.com • ORCID 0000-0002-0720-5856

📄 **Atıf Şekli** | Cite As: IŞIK Barış, "Karşılıksız Yararlanma Suçu", *SÜHFD.*, C. 29, S. 3, 2021, s. 2051-2086.

📄 **İntihal** | Plagiarism: Bu makale intihal programında taranmış ve en az iki hakem incelemesinden geçmiştir. | This article has been scanned via a plagiarism software and reviewed by at least two referees.

THE OFFENCE OF UNPAID UTILISATION OF UTILITIES AND SERVICES

Abstract

The unpaid utilization of utilities and services is an act against property; and its legal nature is controversial. In the first place, the question entails whether unpaid utilization is a crime or a çivil wrong. If considered as a crime, the categorization of this act in criminal law remains to be an; whether it is a theft, an aggravated fraud or a technology crime. This ambiguity is associated with the problem of the principle of legality. Criminal law regulates unpaid utilization as a type of crime in the Article 163. However, this current legal provision is subject to many debates. This study aims to contribute to these debates. Also, in this study we aim to present our views regarding the debate issues on the current legal provision.

Key Words

Unpaid utilization • Automat • Broadcast encryption • Energy Theft • Principle of Legality

GİRİŞ

Halk dilinde “bedavacılık” olarak da bilinen¹ karşılıksız yararlanma suçuna vücut veren fiillerin cezalandırılması, malvarlığına karşı suçların birçoğunda görüldüğü üzere oldukça eski dönemlere dayanmaktadır. Söz konusu suç fiilinin benzerlerinin MÖ II. ve MS II. yy. arasında yazılan Antik Hindistan Manu Kanunu’nda ve yine Roma hukukunda başka suç tipleri içerisinde düzenlendiği belirtilmektedir².

Karşılıksız yararlanmanın hukuki bir uyuşmazlık olarak mı, yoksa ayrı bir suç tipi olarak mı veyahut benzer nitelikteki hırsızlık, dolandırıcılık veya bilişim alanındaki suç tipleri içinde mi düzenleneceği birçok suç tipine nazaran daha şiddetli tartışmalara konu olmuştur³. Hizmetten karşılıksız yararlanma fiilinin kural olarak özel hukuk kapsamında bir sözleşmeye aykırılık olduğu, bu nedenle “ultima ratio” olan ceza

¹ PARLAR Ali/HATİPOĞLU Muzaffer, Türk Ceza Kanunu Yorumu, C. 2, Ankara, Yayın Matbaacılık, Şubat 2007, s, 1294.

² KAYA Özen, 5237 Sayılı Türk Ceza Kanunu’nda Karşılıksız Yararlanma Suçu, (yayımlanmamış yüksek lisans tezi), Ankara, 2011, s. 5, 6.

³ GÖÇMEN Kaya, “6352 Sayılı Kanun’un Karşılıksız Yararlanma Suçuna Etkileri”, Ankara Barosu Dergisi, 2012/3, s. 451.

hukukunun müdahale alanın dışında yer aldığı iddiası ve söz konusu fiillerin gerçekleşmesindeki sosyoekonomik gerekçeler bu fiillerin özel hukuk kuralları çerçevesinde çözülmesi gerektiği düşüncesini doğurmuştur. Bu düşünceye göre bu gibi cezası az, takibi zor ve tamamen özel hukuka ilişkin suçlar ceza kanunlarında yer almamalıdır⁴.

Karşılıksız yararlanmanın mutlaka ceza hukuku yaptırımıyla karşılaşması gerektiğini ileri süren görüş ise teknolojik gelişmelerin ve toplumsal ihtiyaçların bu tür fiilleri cezalandırmaya ittiğini ifade etmektedir. Buna göre bilişim teknolojisinin gelişmesiyle günümüz dünyasında otomatik makineler ve elektromanyetik dalgalı yayınlar toplumda yaygınlaşmış, karşılığı sunulmaksızın yararlanılabilecek “ekonomik değerlerin” sayısının artmıştır⁵. Yine turizm sektöründe bu fiiller nedeniyle ortaya çıkabilecek olumsuz sonuçlar⁶ ile zamanla bedavaya geçinen bir sınıfın oluşacağı ve bedavacılığın özendirilebileceği gibi gerekçeler ileri sürülmüştür⁷.

İç hukukta 1977 tarihindeki YCGK (Yargıtay Ceza Genel Kurulu) kararına kadar karşılıksız yararlanmaya konu fiillerin kural olarak hukuki uyumsuzluk olarak kabul edildiği belirtilmektedir⁸. YCGK'nın kararında “*Ticaret hayatının genişleyip yayılması ve gelişme karşısında ödeme kudreti olmayanların, ticari hayattaki gelenekten yararlanarak, satıcıları, tacirleri dolandırdıkları ve yapılan sözleşmelerden doğan borçlarını yerine getirmemek suretiyle muhataplarını zarara soktukları görülür bir hal almıştır. ... hukukilikten öte muhataplarını zarara sokan, suç kastı taşıyan ve cemiyetin huzurunu bozan hareketlerin mevcudiyeti aşıkardır. Değişen koşullar da göz önüne alınmak*

⁴ BEZCİ M. Yiğit, Türk Ceza Kanunu Hükümleri Çerçevesinde Karşılıksız Yararlanma Suçu (TCK m. 163), yayımlanmamış yüksek lisans tezi, Antalya, 2014, s. 46, 48.

⁵ KOÇAK Mehmet Faruk, “Karşılıksız Yararlanma Suçları”, MÜHF-HAD, C. 25, S. 1, Haziran 2019, s. 99; EVİRGEN Selen, “Karşılıksız Yararlanma Suçu (TCK m. 163)”, AÜHFD, 54(4), 2016, s. 3434.

⁶ EREM Faruk, Türk Ceza Kanunu Şerhi Özel Hükümler, C. 3, Ankara, Seçkin, 1993, s. 2531.

⁷ ERDEM Mustafa Ruhan, Türk Hukukunda Karşılıksız Yararlanma Suçları (TCK md. 521a, 521b), Ankara, Yetkin, 1996, s. 55-56.

⁸ BEZCİ, s. 1.

suretiyle belirtilen eylemlerin suç sınırına girdiğinin kabulü zorunludur ve suçun niteliğinin tayini de ayrı bir önem taşımaktadır.” ifadesine yer verilmiştir⁹.

Söz konusu tartışma 2004 yılında Anayasa Mahkemesi önüne de gelmiştir. Karşılıksız yararlanmanın suç haline getirilmesinin Anayasa m. 38’de yer alan “Hiç kimse, yalnızca sözleşmeden doğan bir yükümlülüğünü yerine getirememesinden dolayı özgürlüğünden alıkonulamaz.” düzenlemesine aykırı olduğu iddialarına Mahkeme, “Anayasa’nın 38. maddesindeki ‘yerine getirememe’ ibaresinin kişinin istese bile borcunu ödeyemeyecek durumda olmasını anlattığı, bu nedenle, sözleşmeden kaynaklanan bir borcu ödeyebilecek durumda olup da ödemeyi reddeden kişilerin bu madde hükmünden yararlanamayacağı” biçimde karşılık vermiştir¹⁰. Kısacası Mahkeme karşılıksız yararlanmaya ilişkin bazı fiillerin ceza hukuku kapsamında ele alınmasını Anayasa’ya uygun bularak, tartışmayı en azından uygulamada önemli ölçüde sonlandırmıştır.

Kanımızca da söz konusu fiiller suç olarak düzenlenebilir. Ancak bu fiillerin gerçekleşmesindeki ekonomik güçsüzlük gibi nedenler ve yine suça konu değerlerin genelde az olması dikkatte alınarak kusurluluğu veya cezalandırmayı etkileyen şahsi nedenlere ilişkin özel düzenlemelere ver verilmesi gerektiğini düşünmekteyiz ki, kanun koyucumuz cezayı etkileyen nedenlere ilişkin benzer bir yöntem izlemiştir.

Söz konu fiillerin hırsızlık, dolandırıcılık veya bilişim alanındaki suç tipleri kapsamında mı yoksa ayrı bir suç başlığı altında mı düzenlenmesi gerektiği tartışması ise uzun süre güncelliğini korumuştur. Türk ceza hukukunda 1840, 1851 ve 1858’de yürürlüğe giren Ceza Kanunları’nda ve 765 sayılı TCK (Türk Ceza Kanunu)’nın ilk halinde ayrı bir suç tipine yer verilmediğini görmekteyiz. 1958 yılında hazırlanan Türk Ceza Kanunu Tasarısı’na karşılıksız yararlanma fiillerine ilişkin maddeler eklenmiş, ancak bu Tasarı kanunlaşmamıştır. Benzer bir durum 1987 tarihli Türk Ceza Kanunu Ön Tasarısı’nda da yaşanmıştır¹¹. Söz konusu suç tipi ancak 06.06.1991 tarihli 3756 sayılı Kanun’la, ayrı bir madde olarak 765

⁹ YCGK, E. 1976/6-577, K. 1977/47, T. 7.2.1977.

¹⁰ Anayasa Mahkemesi, E. 2002/101, K. 2004/44, T. 31.03.2004.

¹¹ ERDEM, s. 35.

sayılı mülga TCK'da düzenlenmiştir. Yine aynı Kanun'la hırsızlık suçunu düzenleyen 491. maddeye “ekonomik bir değer taşıyan her türlü enerji de taşınabilir mal sayılır” ifadesi eklenmiş ve başka bir karşılıksız yararlanma hali olan kaçak enerji kullanımının hırsızlık suçu kapsamında değerlendirileceği kanuni olarak ortaya konulmuştur.

Bu tarihe kadar Yüksek Mahkeme konuya ilişkin birçok farklı karara imza atmıştır. Özellikle 1977'teki içtihadından sonra, Mahkemenin karşılıksız yararlanmaya vücut veren fiilleri genel olarak hırsızlık, bazen de dolandırıcılık kapsamında değerlendirdiği görülmektedir¹². Bu yöndeki kararlardan en dikkat çeken ve tartışma yaratanlardan biri, bugün hala kanunilik ilkesine aykırı bir karar olarak örnek gösterilen YİBGK (Yargıtay İçtihadı Birleştirme Genel Kurulu)'nın 06.04.1990 tarihli “Telefona Saplama Yapmak Suretiyle Bedelsiz ve Kaçak Yararlanmak” başlıklı kararıdır. Kararda telefon hattına saptama yapmak suretiyle hizmetten karşılıksız yararlanan kişinin fiiline konu iletişim hizmeti, o tarihte henüz bu yönde bir düzenleme olmamasına rağmen, kıyasa varan bir yorumla taşınır mal kabul edilmiş ve hırsızlık suçu kapsamında değerlendirilmiştir. Mahkeme “bu olayların Türk toplumunun değer yargılarına tamamen ters düştüğü, ahlaka ve hukuka aykırı sonuçlar doğurduğu; bu nedenlerle ekonomik değer taşıyan bu şeylerin hırsızlık suçu kapsamında değerlendirilmesinin kıyas değil genişletici yorum olduğu” sonucuna varmıştır. “Zira yorumda toplumun değer yargıları ve teknolojinin gerisinde kalınamayacaktır”¹³. Kanımızca yapılan yorum, toplumun değer yargıları ve özellikle teknolojik gerekçeler ileri sürüldüğünden dolayı ilerletici yorum niteliğindedir.

Karşılıksız yararlanmanın ilk olarak 1991 yılında ayrı bir suç tipi olarak düzenlendiğini belirtmiştik. Fiilin yürürlükteki 5237 sayılı TCK döneminde de ayrı bir suç tipi olarak düzenlenmiş olması tartışmaları sona erdirmemiştir. Nihayetinde 2012 yılında 6352 sayılı Yargı Hizmetlerinin Etkinleştirilmesi Amacıyla Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması ve Basın Yayın Yoluyla İşlenen Suçlara İlişkin Dava ve Cezaların

¹² Ayrıntılı karar incelemeleri ilişkin bkz.: KAYA, s. 9-13.

¹³ YİBGK, E.1989/2, K. 1990/3, T. 6.4.1990. Elektrik hırsızlığına ilişkin benzer karar için bkz.: Yargıtay 6. CD., E. 1982/09221, K. 1983/0046, T. 28.01.1983.

Ertelenmesi Hakkında Kanun¹⁴ eliyle yapılan değişikliklerle suç tipinin düzenlendiği TCK m. 163'e ek bir üçüncü fıkra eklenmiş ve elektrik, doğalgaz, su hırsızlığı olarak bilinen ve önceden TCK m. 141/2 de düzenlenmiş suç tipi, karşılıksız yararlanma kapsamına dâhil edilmiştir. Bu anlamda TCK m. 141/2 yürürlükten kaldırılmıştır. Yine bu Kanun'la bu suçların adli sicile kaydı ve yine bu suçların muhakemesiyle ilgili özel düzenlemelere gidilmiştir.

I. KANUNİ TANIM VE KORUNAN HUKUKSAL YARAR

Karşılıksız yararlanma suçunun temel şekli TCK m. 163'te düzenlenmiştir. Yine TCK m. 167 ve 168 başta olmak üzere söz konusu suç tipini etkileyen birçok düzenleme mevcuttur. TCK m. 163'ü ele almadan önce yukarıda da ifade ettiğimiz tarihsel gelişime katkı sunması bakımından, mülga TCK m. 521'in a ve b fıkralarındaki düzenlemeleri belirtmekte yarar görmekteyiz. Ardından suçla korunan hukuki değer ne olduğu ortaya konulmaya çalışılacaktır.

Mülga CK m. 521 aşağıdaki gibi düzenlenmişti:

“Madde 521/a - Ödeme yeteneği olmadığı halde;

1. *Ücreti karşılığı hizmet veren pansiyon, otel ve han gibi geçici ikamete tahsis edilmiş yerlerde kalan,*

2. *Ücreti karşılığı hizmette bulunan lokanta ve benzeri yerlerde yiyip içen,*

3. *Taksi ve benzeri ulaşım araçlarında kendisini bir yerden diğer bir yere taşıtan, ve ödemedede bulunmayan kimseye on beş günden üç aya kadar hapis ve borçlu olunan miktarın on katı kadar ağır para cezası verilir. Bu maddedeki suçların kovuşturması şikâyete bağlıdır.*

Madde 521/b- Ancak bedeli ödendiği takdirde hizmet elde edilebilecek otomatik aletlerden, ödeme yapmadan yararlanan kimseye, fiil daha ağır bir suç oluşturmadığı takdirde on beş günden üç aya kadar hapis veya yüz bin liradan beş yüz bin liraya kadar ağır para cezası verilir.”

¹⁴ Kanun metni için bkz.: (Çevrimiçi) <http://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2012/07/20120705-2.htm>, 26.08.2019.

Maddenin a fıkrası karşılıksız olarak hizmet, besin ve içecekten yararlanma¹⁵; b fıkrası ise otomatlardan karşılıksız yararlanma suçu biçiminde tanımlanabilir. Söz konusu düzenlemeye karşı yukarıda da belirttiğimiz üzere Anayasa m. 38/8'e aykırı olduğu gerekçesiyle Anayasa Mahkemesi'ne başvuruda bulunulmuş, ancak Mahkeme başvuruyu reddetmiştir.

Yürürlükteki 5237 sayılı TCK'da karşılıksız yararlanmayı düzenleyen 163. madde ise aşağıdaki gibidir:

“Karşılıksız yararlanma

Madde 163 (1) Otomatlar aracılığı ile sunulan ve bedeli ödendiği takdirde yararlanılabilen bir hizmetten ödeme yapmadan yararlanan kişi, iki aydan altı aya kadar hapis veya adli para cezası ile cezalandırılır.

(2) Telefon hatları ile frekanslarından veya elektromanyetik dalgalarla yapılan şifreli veya şifresiz yayınlardan sahibinin veya zilyedinin rızası olmadan yararlanan kişi, altı aydan iki yıla kadar hapis veya adli para cezası ile cezalandırılır.

(3) Abonelik esasına göre yararlanılabilen elektrik enerjisinin, suyun veya doğal gazın sahibinin rızası olmaksızın ve tüketim miktarının belirlenmesini engelleyecek şekilde tüketilmesi halinde kişi hakkında bir yıldan üç yıla kadar hapis cezasına hükmolunur.”

Her iki kanun maddesi aynı ad altında düzenlenmesine rağmen içerik bakımından tamamen farklıdır. Bu durumun, eski Kanun'da bulunup da yeni Kanun'da yer verilmeyen karşılıksız yararlanma hallerinin ne şekilde cezalandırılacağına yönelik tereddüt yarattığı ifade edilmiştir¹⁶. Mülga ve yürürlükteki TCK'daki düzenlemeler arasındaki farklar bakımından bazı noktalara dikkat çekmek gerekmektedir:

Bunlardan ilki; mülga TCK m. 521/a ile düzenlenen karşılıksız olarak hizmet, besin ve içecekten yararlanma fiillerinin, yürürlükteki 5237 sayılı TCK'da suç olarak düzenlenmemiş olmasıdır. Bu durumda

¹⁵ YILMAZ Zahit/APIŞ, Özge, “Karşılıksız Yararlanma Suçu (TCK m. 163)”, Marmara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Hukuk Araştırmaları Dergisi Özel Sayısı, Nur Centel'e Armağan, C. 19, S. 2, 2013, s. 1750-1751.

¹⁶ MAVİŞ Volkan, “Dolandırıcılık Suçunun Hile Unsuruna İlişkin Sorunlar”, İnönü Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, Özel Sayı Cilt 1, 2015, s. 616.

lokantaya girip yemek yedikten sonra hesabı ödemeyen kişi, önceki düzenlemeye göre bu suçun faili olurken; yeni düzenlemede söz konusu fiil bu suç kapsamında kabul edilmeyecektir¹⁷. Bu durumda “dolandırıcılık suçu” gündeme gelebilecektir ki; bu husus, doktrinde tartışmalara konu olmaktadır. Bazı yazarlar, kişinin lokantaya girerken başından itibaren yedikleri şeyin parasını ödemeyeceğini bildiğini, bu nedenle bu fiilin dolandırıcılık suçuna vücut verdiğini ileri sürerken¹⁸; Yüksek Mahkemenin görüşü 5237 sayılı Kanun’da 765 sayılı Kanun m. 521/a-2’deki gibi açık bir düzenleme olmadığı, bu nedene kişinin hile ve dolandırıcılık kastıyla hareket edip etmediğinin tespitinin gerektiği yönündedir. Buna göre kişinin en başından itibaren parayı ödememe kastıyla hareket ettiği kanıtlanabiliyorsa, bu suç dolandırıcılık suçunu oluşturacakken; bu tespit yapılamıyorsa, şüpheden sanık yararlanır ilkesi gereği kişi ceza almayacaktır¹⁹. Şu durumda ödeme gücünün bulunduğu kanısını yaratacak kanıtlayıcı davranışlara başvurulmadığı takdirde, salt ödeme güçsüzlüğünü gizleme eylemi, zımni bir hile sayılsa bile, dolandırıcılıktaki hile yoğunluğuna ulaşmadığı için dolandırıcılık olarak kabul edilmeyecektir²⁰. Benzer biçimde söz konusu fiil TCK m. 163’de açıkça düzenlenmediği için özel hukuk hükümleri çerçevesinde ele alınacaktır. Maviş, Yüksek Mahkemenin içtihadını mevcut düzenlemeler ışığında isabetli bulmakla birlikte; en baştan yanıltıcı davranışlar içerisinde olmayan kişinin besin ve içecekten karşılıksız yararlanmasının da suç olarak düzenlenmesi gerektiğini ileri sürmektedir. Çünkü bu fiiliyle kişi kamu düzenine karşı zararlı iradesini ortaya koymuştur ve söz konusu fiilin haksızlık içeriği, karşılıksız yararlanma suçu kapsamında yer alan birçok fiile nazaran daha fazladır²¹.

¹⁷ Söz konusu fiillerin sosyal gerçeklik planında karşılıksız yararlanma bakımından daha tipik fiiller olmasına rağmen suç olarak düzenlenmemiş olmasının eleştirisi için bkz.: YURTCAN Erdener, “Malvarlığına Karşı Suçlar”, Ankara, Adalet, 2015, s. 414.

¹⁸ YAŞAR Osman/ GÖKCAN Hasan Tahsin/ARTUÇ Mustafa, Yorumlu-Uygulamalı Türk Ceza Kanunu, C. IV, 2. bs., Ankara, Adalet, 2014, s. 5292; ARTUÇ Mustafa, Malvarlığına Karşı Suçlar, 2.bs., Ankara, Adalet, Mart 2011, s. 639.

¹⁹ Yargıtay 11. CD., E. 2004/4815, K. 2006/1639, T. 07.03.2006; Yargıtay 6. CD., E. 2004/7762, K. 2006/9892, T. 17.10.2006; Yargıtay 6. CD., E. 2004/10496, K. 2006/9966, T. 17.10.2006.

²⁰ PARLAR/HATİPOĞLU, s. 1294-1295.

²¹ MAVİŞ, s. 618.

Her iki kanundaki düzenleme bakımından farklı olan diğer bir nokta ise, 5237 sayılı TCK'nın bir yandan karşılıksız olarak hizmet, besin ve içecekten yararlanma fiillerini kapsam dışı bırakırken; diğer yandan yeni suç fiilleri yaratarak suçun kapsamını genişletmiş olmasıdır.

Ayrıca eski düzenlemede suç fiillerinin numerus clausus biçiminde sayılarak kazuistik bir yöntem izlendiği, yeni düzenlemede ise öngörülen neticeleri meydana getiren fiiller şeklinde bir tariflendirmeye gidilerek bu yöntemin terk edildiği ifade edilmektedir²².

Son olarak mülga TCK m. 521/b'de fiilin daha ağır bir suç oluşturmadığı takdirde bu madde kapsamında cezalandırılacağı belirtilerek aslitali norm ilişkisi yaratılmış, yeni düzenlemede ise bu ayrıma gidilmeyip sorunun içtimaa hükümleri uyarınca çözülmesi öngörülmüştür²³.

Korunan hukuksal yararın ne olduğu konusunda suç tipinin düzenlendiği bölümün başlığı bize yardımcı olmaktadır. Suç tipi malvarlığına karşı suçlar başlığı altında düzenlenmiş olup; bu anlamda korunan hukuksal yarar bir bütün olarak kişinin malvarlığı üzerindeki haklardır²⁴. Hafizoğulları/Özen'e göre sadece bireysel değil, bireysel-kamusal bir hak korunmaktadır. Suçun resen muhakeme edilmesinin gerekçesi de onun kamusal niteliğidir²⁵. Koçak ise malvarlığı kavramının kapsamına dair tartışmalardan yola çıkarak hukuksal yararı, özel hukukun konusu olan zilyetliği de kapsayacak şekilde, malvarlığı değerlerinin ceza hukuku anlamındaki karşılığını oluşturan kalemlerin teşkil ettiği değer olarak tanımlamıştır²⁶. Bu anlamda fail birinci fıkradaki fiillerle mağduru hizmet bedelinden mahrum bırakmakta; ikinci fıkra kapsamında mağdurun daha fazla ödeme yapmasına; üçüncü fıkra kapsamında ise mağdurun gelirden yoksun kalmasına neden olmaktadır²⁷. Seçimlik hareketleri tek tek

²² KOÇAK, s. 99.

²³ ARTUÇ, s. 640.

²⁴ MERAN Necati, Hırsızlık, Yağma, Malvarlığına Karşı Suçlar, Ankara, Seçkin, 2011, s. 325.

²⁵ HAFIZOĞULLARI Zeki/ÖZEN Muharrem, Türk Ceza Hukuku Özel Hükümler, Kişilere Karşı Suçlar, 6. bs., Ankara, US-A, Eylül 2017, s. 425, 427, 430.

²⁶ KOÇAK, s. 103-104.

²⁷ KILINÇ Abdulvahap, Elektrik Enerjisi Hakkında Karşılıksız Yararlanma Suçu, yayımlanmamış yüksek lisans tezi, Erzincan 2012, s. 111-112; YAŞAR/GÖKCAN/ARTUÇ, s. 5294.

değerlendirdiğimizde ise, esasen birinci fıkranın, kişilerin sunmuş oldukları hizmetin bedeli üzerindeki malvarlığına ilişkin haklarını; ikinci fıkranın, kişilerin gerek mülkiyet gerekse de zilyetlik üzerindeki haklarını; üçüncü fıkranın ise elektrik, su ve doğal gazdan bedel ödeyerek yararlanan kişilerin sayılan enerji türleri üzerindeki kullanım haklarını koruduğu söylenebilir²⁸. Her halükârda fail kişi ya da kurumların ya sahip olması gereken geliri engellemek ya da kişinin daha fazla ödeme yapmasını sağlamak suretiyle, bu kişilerin malvarlığı üzerindeki haklarını ihlal etmektedir²⁹. Düzenleme gerçek ve tüzel kişileri bu saldırılara karşı korumaktadır.

II. SUÇUN (TEMEL) UNSURLARI

A. Maddi Unsurları

1. Fail

Suç tipi, faillik bakımından bir özellik göstermemektedir. Tüm gerçek kişiler suçun faili olabilecektir. Ancak TCK m. 266 gereği failin kamu görevlisi olması ve elinde bulundurduğu araç ve gereçleri karşılıksız yararlanma suçunun işlenmesi sırasında kullanması halinde fiil nitelikli hal olarak kabul edilecektir³⁰.

Tartışmalı olan husus karşılıksız yararlanan herkesin fail olup olmayacağıdır. Özellikle ikinci ve üçüncü fıkralardaki yararlanma biçimleri birden fazla kişinin fail olarak gündeme gelmesine neden olmaktadır. Örneğin eve kaçak yayın ya da su sağlayan failin yanında, hizmetten o evde yaşayanlar da yararlanmaktadır. Bu durumda sadece hizmeti sahibinin rızası dışında temin edenin mi, yoksa hizmetten yararlanan diğer aile bireylerin de mi fail sıfatına sahip olacağı sorusu ortada durmaktadır. Bir görüş burada sadece tüketim miktarını belirlenmesini engelleyecek şekilde yararlanmayı gerçekleştiren kişinin cezalandırılması gerektiğini

²⁸ YILMAZ/APIŞ, s. 1757.

²⁹ YAŞAR/GÖKCAN/ARTUÇ, s. 5294.

³⁰ TCK m. 266: Kamu görevine ait araç ve gereçleri suçta kullanma:

Görevi gereği olarak elinde bulundurduğu araç ve gereçleri bir suçun işlenmesi sırasında kullanan kamu görevlisi hakkında, ilgili suçun tanımında kamu görevlisi sıfatı esasen göz önünde bulundurulmamış ise, verilecek ceza üçte biri oranında artırılır.

ileri sürmektedir³¹. Bu durumda örnek olarak sadece kanca atarak kaçak enerjiyi temin eden kişi suçun faili olacaktır. Kanımızca madde metninde “yararlanma”, “tüketme” gibi ifadeler yer verildiğinden, sadece o hizmeti hukuka aykırı temin eden değil, cezaların şahsiliği ilkesi gereği durumu bilen ve yararlanma ve tüketme fiillerini gerçekleştirdiği tespit edilen tüm aile bireyleri, hatta misafir gibi üçüncü kişiler de bu suçun faili olacaktır³².

Uygulamada resmi abone sahibi ile fiili tüketen, bu anlamda suçun gerçek faili farklı olabilmektedir. Bu nedenle failin tespiti bakımından tutanakta yer alan adresteki abonelik kaydının kime ait olup olmadığına bakılmaksızın, evin ve faturaların yatırılması sorumluluğunun kime ait olduğu tespit edilmelidir³³.

2. Mağdur

Suç tipi mağdur bakımından bir özellik göstermemektedir. Herkes suçun mağduru olabilecektir. Seçimlik hareketlere göre değerlendirmek gerekirse, karşılıksız yararlanma suçunun mağdurunu; otomat aracılığı ile bir hizmeti sunan kişi, telefon hattının ya da şifreli veya şifresiz yayının sahibi veya zilyedi olan kişi ve elektrik enerjisinin, suyun veya doğal gazın sahibi olarak ortaya koyabiliriz³⁴. Yine kamu veya özel kurumların sunduğu hizmetleri konu alan bazı seçimlik hareketler bakımından, bu tüzel kişiler ve yine dağıtım şirketleri zarar gören sıfatını taşıyabilmektedir³⁵. Hizmet kamuya açıksa mağdurun tüm vatandaşlar olduğu da iddia edilmektedir³⁶.

Bunların yanında aşağıda cezayı kaldıran veya azaltan şahsi sebepler başlığında da göreceğimiz üzere mağdurun bazı sıfatlara sahip olması, failin cezalandırılmaması veya daha az ceza alması sonucunu doğurabilecektir.

³¹ ÇETİN Soner Hamza, Elektrik, Su ve Doğalgazdan Karşılıksız Yararlanma Suçu, Ankara, Bilge, 2014, s. 47-48.

³² Aynı yönde görüş için bkz.: DEPE Kaya, Hırsızlık-Yağma ve Karşılıksız Yararlanma Suçları, Bilge, Ankara, 2019, s. 624.

³³ DEPE, s. 624.

³⁴ KAYA, s. 56; GÖÇMEN, s. 455.

³⁵ YAŞAR/GÖKCAN/ARTUÇ, s.5295; Koçak, s. 106.

³⁶ KAYA, s. 57; DEPE, s. 626.

Kanun koyucu ikinci fıkradaki fiil için “sahibinin veya zilyedinin rızası olmadan yararlanmak” ifadesini kullanırken; üçüncü fıkradaki fiil için sadece “sahibinin rızası” ifadesine yer vermiştir. Şu halde zilyet üçüncü fıkrada düzenlenen suçun mağduru olamayacak mıdır? Su, elektrik ve doğalgazın sahibi kimdir? Eğer malik olan devletse suçun kapsamı daraltılmakta mıdır, genişletilmekte midir? Bu sorular çerçevesinde iki fıkra arasındaki bu ifade farklılığının haklı olarak gereksiz ve tartışma yaratan bir düzenleme olduğu ileri sürülmüştür³⁷. İki düzenleme arasındaki farkı önemsiz kabul eden görüşe göre elektrik, su ve doğalgaz bakımından sahipliği; zilyetliği de içeren geniş bir kavram olarak ele almak gerekmektedir³⁸. Kanımızca kanun koyucunun bu tercihini yok saymamak ve hırsızlık suçu bakımından mülkiyet ve zilyetlik kavramlarına ilişkin yapılan tartışmalar ışığında sorunu çözmek gerekmektedir³⁹.

3. Suçun Konusu:

Suç meydana getiren fiiller gibi söz konusu fiillerin konusu da üçlü bir ayrıma tabi tutularak incelenebilir:

a. Otomatlar Aracılığıyla Sunulan ve Bedeli Ödendiği

Takdirde Yararlanılabilen Bir Hizmet

Burada suçun konusu otomatın sunduğu ve bedel karşılığı sunulan bir hizmettir⁴⁰. Otomat, bedelin ödenmesiyle birlikte mekanizması kendiliğinden harekete geçerek bir mal veya hizmet arz eden teknik tertibattır⁴¹. Otomatlar bu minvalde hizmet sunan otomatlar ve mal veren otomatlara olarak ayrıma tabi tutulabilmektedir. Mesela metrodaki ulaşım hizmetinden yararlanmayı sağlayan turnikeler hizmet otomatı iken, metro istasyonu içine konulmuş içecek otomatları mal otomatıdır⁴². Posta pulu, yolcu bileti, giriş kartı ve benzeri şeyleri veren otomatlar mal otomatlarına; haberleşme araçları, masaj koltuğu, oyun, müzik, tartı, yıkama ve

³⁷ ÖZBEK Veli Özer/DOĞAN Koray/BACAKSIZ Pınar, Türk Ceza Hukuku Özel Hükümler, 14. bs., Ankara, Seçkin, 2019, s. 741; GÖÇMEN, s. 455.

³⁸ ÇETİN, s. 29.

³⁹ Aynı yönde bkz.: KAYA, s. 58.

⁴⁰ KOÇAK, s. 107.

⁴¹ TEZCAN Durmuş/ERDEM, Ruhan/ÖNOK Murat, Teorik ve Pratik Ceza Özel Hukuku, 18. bs., Ankara, Seçkin, 2020, s. 917; Depe, s. 626.

⁴² ARTUÇ, s. 642-643.

eğlence hizmeti verenler ise hizmet otomatlarına örnektir. Madde metni açık biçimde bir hizmetten yararlanmayı öngördüğünden, sadece hizmet otomatlarının hareketin konusunu teşkil edeceği, mal otomatları bakımından hırsızlık suçunun gündeme gelebileceği belirtilmektedir⁴³. Aksi yöndeki görüşe göre ise failin bedel ödemediğinden otomatın sunduğu bir hizmetten yararlanması halinde hükmedilecek ceza ile bir maldan yararlanması halinde hükmedilecek ceza arasında ölçüsüz bir fark olduğunu, ayrıca, otomatla bir mal sunan kişinin o malı kamunun ulaşabileceği bir yere götürmüş ve yararlanmaya sunmuş olmasının bir hizmet olarak değerlendirilmesi gerektiğini ifade etmektedir. Bu gibi gerekçelerle mal otomatlarının da suçun konusu olabileceği ileri sürülmektedir⁴⁴. Erol da mal-hizmet otomatı ayırımına gitmeksizin yiyecek-içecek, gazete-mecmua, oyuncak veren makineleri hareketin konusuna örnek göstererek mal otomatlarının da bu suç kapsamında değerlendirileceğini iddia etmektedir⁴⁵. Kanımızca da kamuya açık bir yerdeki içecek sağlayan otomatlar da sunulan bir hizmetin parçası olarak kabul edilmelidir. Bu anlamda mal otomatlarının kapsam dâhiline alınmasının kanunilik ilkesine aykırılık teşkil etmediği düşüncesindeyiz⁴⁶. Ayrıca haksızlık içeriği bakımından otomatın hizmet veya mal vermesinin bir önemi yoktur.

Madde metninden de anlaşılacağı üzere bedeli ödendiği takdirde yararlanılabilen bir hizmet söz konusu olup, eğer hizmet bedavaysa, yararlanma suç teşkil etmeyecektir⁴⁷. Örnek vermek gerekirse bayramda ücretsiz kullanıma açılmış metrodan bilet kullanmadan yararlanan kişi bu suçun faili olmayacaktır⁴⁸. Kişi bayramda ulaşımın ücretsiz olduğunu

⁴³ KILINÇ, s. 112-113; ÖZBEK/DOĞAN/BACAĞIZ, s. 739-740; KAYA, s. 39-40; BEZCİ, s. 59; TEZCAN/ERDEM/ÖNOK, s. 917; Artuç, s. 642.

⁴⁴ YILMAZ/APIŞ, s. 1775; MERAN, s. 326; DÖNMEZER Sulhi, Kişilere ve Mala Karşı Cürümler, 16. bs., İstanbul, Beta, Eylül-2001, s. 588. Soyaslan ise mal otomatlarının karşılıksız yararlanma kapsamında olabileceğine ilişkin tereddüdün söz konusu olduğunu ifade etmiştir. SOYASLAN Doğan, Ceza Hukuku Özel Hükümler, 10. bs., Ankara, Yetkin, 2014, s. 471.

⁴⁵ EROL Haydar, Türk Ceza Hukuku Gerekçeli ve Açıklamalı, C. 2, Ankara, Yayın Matbaacılık, yy, s. 2851.

⁴⁶ Söz konusu yorumun kıyasa vücut vereceği görüşü için bkz.: KOÇAK, s. 108.

⁴⁷ TEZCAN/ERDEM/ÖNOK, s. 917.

⁴⁸ YAŞAR/GÖKCAN/ARTUÇ, s. 5296; DEPE, s. 627.

bilmese dahi, ortada işlenemez bir suç olacağından sonuç değişmeyecektir. Benzer biçimde akaryakıt istasyonunda ücretsiz kullanıma açılmış hava ve su otomatları da suçla konu olmayacaktır⁴⁹.

Bilgisayarlara yanlış veri yükleyerek haksız yarar sağlamak veya ücretsiz kullanılan bankamatiklerden yetkisi olmadığı halde para çekmek, bu suçu meydana getirmeyip; fiil, TCK m. 245 vd. düzenlenen bilişim alanındaki suçlar kapsamında değerlendirilecektir⁵⁰.

b. Telefon Hatları İle Frekanslarından Veya Elektromanyetik Dalgalarla Kablosuz Yapılan Şifreli Veya Şifresiz Yayınlar

Telefon hatları ile frekansları, madde metninde belirtildiği ve gerekçede de örneklendirildiği üzere telli ve telsiz telefon hatlarıdır⁵¹. Hizmet telsiz bir şekilde, frekansla sağlanıyorsa da bu suçun konusunu oluşturacaktır⁵². Ankesörlü telefon bu kapsamda değerlendirilemeyecektir. Zaten ankesörlü telefon, hizmet otomatı olması nedeniyle madde 163/1'in konusunu oluşturacaktır⁵³. Ancak burada fiilin ne suretle gerçekleştiği önem arz etmektedir. Örnek olarak ankesörden hat çekmek suretiyle hizmetten yararlanma ikinci fıkra çerçevesinde değerlendirilecektir⁵⁴. Yüksek Mahkeme bir kararında kredisi bitmiş telefon kartları üzerinde yapılan değişikliklerle ankesörlü telefonda yararlanılmasının, TCK

⁴⁹ KILINÇ, s. 113.

⁵⁰ KOÇAK, s. 108-109; TEZCAN/ERDEM/ÖNOK, s. 917. Kaya bu noktada havale hizmetini sunmadan önce ücretin hesaptan kesildiği ve bu ücret ödendikten sonra havale hizmetinin verildiği, bu kapsamda kişinin bedeli ödendiği takdirde yararlanılabilen bir havale hizmetinden bedel ödemeksizin faydalanılmasının bankamatik otomatının ücretli kullanımına örnek teşkil ettiğini belirtmektedir. KAYA, s. 44.

⁵¹ Ankara HBV Üniversitesi Türk Ceza Hukuku Uygulama ve Araştırma Merkezi, Türk Ceza Hukuku Mevzuatı, C. 1, 22. bs., Ankara, Seçkin, 2018, s. 378.

⁵² ARTUÇ, s. 643.

⁵³ YAŞAR/GÖKCAN/ARTUÇ, s. 5297; BEZCİ, s. 76.

⁵⁴ KOÇAK, s. 113; DEPE, s. 628.

m.244^{55'} te düzenlenen bilişim suçunu oluşturduğuna hükmetmiştir⁵⁶. Bilişim sistemi ve bilimsel veri kavramlarını kıyasa varacak biçimde genişlettiği için karara katılmamaktayız.

Elektromanyetik dalgalarla kablosuz yapılan şifreli ve şifresiz yayın anlamında Lig TV abonelikleri ve kablosuz internet bağlantıları⁵⁷ örnek verilebilir. Ancak şifre kırarak veya başkaca yollarla girip internet üzerinden yapılan yayınlardan kaçak yararlanılması halinde bilişim sistemine girme suçunun oluşacağı ileri sürülmektedir⁵⁸. Bizim de katıldığımız aksi yöndeki görüşe göre ise burada suça konu olanın bilişim sisteminin kendisi değil, bizzat bu sistem içerisindeki elektronik yapıda sunulan ücretli hizmettir. Bu nedenle belli süreli internet bağlantı servisini sağlayan sistemlerin bedelsiz kullanılması halinde, karşılıksız yararlanma suçu oluşacaktır⁵⁹. Artuk/Gökçen/Yenidünya da benzer bir sonuca araç-amaç suç ilişkisi üzerinden ulaşmaktadır⁶⁰.

⁵⁵ TCK m. 244: Sistemi engelleme, bozma, verileri yok etme veya değiştirme

(1) Bir bilişim sisteminin işleyişini engelleyen veya bozan kişi, bir yıldan beş yıla kadar hapis cezası ile cezalandırılır.

(2) Bir bilişim sistemindeki verileri bozan, yok eden, değiştiren veya erişilmez kılan, sisteme veri yerleştiren, var olan verileri başka bir yere gönderen kişi altı aydan üç yıla kadar hapis cezası ile cezalandırılır.

(3) Bu fiillerin bir banka veya kredi kurumuna ya da bir kamu kurum veya kuruluşuna ait bilişim sistemi üzerinde işlenmesi halinde, verilecek ceza yarı oranında artırılır.

(4) Yukarıdaki fıkralarda tanımlanan fiillerin işlenmesi suretiyle kişinin kendisinin veya başkasının yararına haksız bir çıkar sağlamasının başka bir suç oluşturmaması halinde, iki yıldan altı yıla kadar hapis ve beş bin güne kadar adli para cezasına hükümlenir.

⁵⁶ Yargıtay CGK., E. 2007/6-136 K. 2007/150 T. 19.6.2007.

⁵⁷ HAFIZOĞULLARI/ÖZEN, s. 428; ARTUK, s. 643-644. Yine kablosuz internete sahibi tarafından şifre koymamanın zımni rıza anlamına geleceğine ve suçun oluşmayacağına ilişkin görüş için bkz.: KOCA Mahmut/ÜZÜLMEZ İlhan, Türk Ceza Hukuku Özel Hükümler, Ankara, Adalet, 2018, s. 561, dipnot: 43.

⁵⁸ TEZCAN/ERDEM/ÖNOK, a.g.e., s. 918; CENTEL Nur/ZAFER Hamide/ÇAKMUT Özlem, Kişilere Karşı İşlenen Suçlar, C. I, İstanbul, Beta, 2017, s. 545.

⁵⁹ ERDOĞAN Yavuz, "Bilişim Sistemine Girme ve Kalma Suçu", Dokuz Eylül Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, Cilt: 12, Özel S., 2010, s. 1399.

⁶⁰ ARTUK M. Emin/GÖKÇEN Ahmet/YENİDÜNYA A. Caner, Ceza Hukuku Özel Hükümler, 15. bs., Ankara, Adalet, 2015, s. 878.

Yüksek Mahkeme konuyla ilgili bir kararında, Telekom'a ait kablolu TV yayınına ilişkin hizmetten yayın kablolarına bağlantı yapmak suretiyle bedelsiz ve kaçak yararlanmanın, hırsızlık fiilini oluşturduğunu belirtmiştir⁶¹. Ancak bu konuda içtihat birliği söz konusu değildir. Yüksek Mahkeme başka bir kararında fiili karşılıksız yararlanma olarak kabul etmiştir⁶². Kaya da kablolu yayınlardan yararlanma halinde karşılıksız yararlanma suçunun oluştuğunun kabul edilmesi gerektiğini ileri sürmektedir. Yazara göre bu konuda kanun koyucunun amacı gözetilmeli, aslında yine şifreli yayında olduğu gibi bir bedel karşılığı ve çoğu zaman bir sözleşmeye dayanan ilişki çerçevesinde kişilerin malvarlığının bulunduğu dikkate alınarak, kablolu yayınlar da suça konu olmalıdır⁶³.

Kanımızca alınan TV yayının kablolu yahut kablosuz olması arasında haksızlık içeriği bakımından bir fark yoktur. Ancak lafzi yorum kablolu yayınları suçun konusu yapmaya engeldir. Gerçekten de elektromanyetik dalga 2954 Türkiye Radyo ve Televizyon Kanunu'nda "boşlukta veya kablo, cam iletken ve benzeri bir fiziki ortamda ışık hızı ile yayılan, suni olarak üretilmiş elektrik ve manyetik özellikleri olan dalga" olarak tanımlanmıştır. Bu durumda dalga iletimi hem kablolu hem de kablosuz biçimde yapılabilecektir. Ancak madde metni açıkça kablosuz ifadesine yer vererek suçun konusunu hatalı biçimde sadece kablosuz iletim haliyle sınırlamıştır. Bu nedenle fiilin karşılıksız yararlanma olarak kabulü, kanunilik ilkesinin ihlalini beraberinde getirecektir.

Son olarak ilk fıkradakinden farklı olarak düzenlemede hizmetin bir bedel ödenerek sağlanması şartına yer verilmemiş olması hususu üzerinde durmak gerekmektedir. İlk fıkra kapsamında bayramda ücretsiz yararlanılan bir ulaşım hizmeti suça konu olamayacakken, ikinci fıkra bakımından benzer bir durumun suç teşkil edip etmeyeceği tartışmalıdır. Sahibinin kampanya gereği belirli bir süre ücretsiz yararlandığı yayının başkası tarafından kaçak olarak kullanması, buna örnek verilebilir. İlk fıkrada bedel ödenerek elde edilmesi şartının üçüncü fıkrada aranmamış olması, bedelsiz hizmetlerin de suça konu olabileceği düşüncesini

⁶¹ Yargıtay 11. CD., E. 2006/5036, K. 2007/250, T. 25.1.2007.

⁶² Yargıtay 11. CD., E. 2010/10806 K. 2011/2783 T. 24.6.2011.

⁶³ KAYA, s. 48.

doğurmaktadır. Kaya da yayın sağlayıcı şirketin zarara uğraması ve rızasının olmaması üzerinden aynı sonuca ulaşmaktadır⁶⁴. Ancak bizim kanaatimiz aksi yöndedir. Madde başlığının karşılıksız yararlanma olması maddenin zaten bir karşılık, yani bedel ödenmesi gerekirken ödenmemesi halini düzenlediğini⁶⁵ göstermektedir. Bu nedenle bedel karşılığı sunulmayan hizmet bu suça konu olamayacaktır. Ayrıca karşılıksız yararlanmada bir zararın meydana gelmesine gerek yoktur⁶⁶.

b. Abonelik Esasına Göre Yararlanılabilen Elektrik Enerjisi, Su veya Doğalgaz

6352 sayılı Kanun'la doğalgaz, su ve elektrik hırsızlığı olarak bilinen ve önceden TCK m. 141/2 de düzenlemiş suç tipi, karşılıksız yararlanma kapsamına dâhil edilmiştir. Bu suretle su, doğalgaz ve elektriğin mal olmaktan çıkartılıp hizmet olarak tanımlandığını söyleyebiliriz⁶⁷. Ancak doktrinde TCK m. 142/3'⁶⁸ün varlığını hala koruması sebebiyle doğalgazın hangi hallerde hırsızlık, hangi hallerde karşılıksız yararlanma suçuna vücut vereceği konusunda belirsizliğin sürdüğü belirtilmektedir⁶⁹. Karşılıksız yararlanmanın aksine TCK m. 142/3'te suçun konusu sadece sıvı veya gaz halindeki enerjidir ve bunların nakline, işlenmesine veya depolanmasına ait tesislerde işlenmesi halinde suç söz konusu olabilecektir.

Düzenleme sadece elektrik enerjisi, su veya doğalgaz ile sınırlandırıldığı için, örnek olarak kullanılan jeotermal enerji veya likitleştirilmiş petrol gazı (LPG) bakımından bu suç oluşmayacaktır⁷⁰.

⁶⁴ KAYA, s. 53-54.

⁶⁵ Madde başlığında karşılıksız yararlanma yerine bedelsiz yararlanma teriminin kullanılması gerektiği düşüncesi için bkz.: ERDEM, s. 16.

⁶⁶ BEZCİ, s. 89.

⁶⁷ GÖÇMEN, s. 456.

⁶⁸ TCK 142/3: Suçun, sıvı veya gaz hâlindeki enerji hakkında ve bunların nakline, işlenmesine veya depolanmasına ait tesislerde işlenmesi halinde, beş yıldan on iki yıla kadar hapis cezasına hükmolunur. Bu fiilin bir örgütün faaliyeti çerçevesinde işlenmesi halinde, ceza yarı oranında artırılır ve on bin güne kadar adli para cezasına hükmolunur.

⁶⁹ GÖÇMEN, s. 457. Yazar yine bu konuda TCK m. 142/3'ün TCK m. 163/3'ün nitelikli hali olup olmadığını da sorgulamakta ve TCK m. 142/3 ve TCK m. 163/3 arasındaki farkın gerekçede oraya konulmamasını eleştirmektedir. GÖÇMEN, s. 458.

⁷⁰ BEZCİ, s. 68; ÇETİN, s. 24.

4. Fiil

Karşılıksız yararlanma suçu, madde metninde üç fıkra halinde belirtilmiş seçimlik hareketlerle işlenebilecektir. Yararlanma fiilinin nasıl gerçekleştiğine bağlı olarak suç ani veya mütemadi hareketle işlenebilir. Ancak turnikede sahte bilet kullanmak suretiyle toplu taşıma hizmetinden yolculuk boyunca yararlanılması örneğinde olduğu üzere, suç genellikle mütemadi hareketle işlenmektedir. Bu, hizmet kavramının devamlılık arz eden bir nitelik taşımasından kaynaklanmaktadır. Yine madde kapsamındaki fiiller ihmali hareketle de gerçekleşebilecektir. Örnek olarak kablosuz yayından çanak ayarlarını yaparken şans eseri yararlanmaya başlayan kişi, bu andan itibaren ihmali hareketle fiili gerçekleştirmeye başlamıştır. Çünkü söz konusu andan itibaren bildirim yükümlülüğü altında bulunmaktadır⁷¹.

Suçun oluşması için bir zararın meydana gelmesine gerek yoktur. Ancak karşılıksız yararlanma suçu malvarlığına yönelik suçlardan olduğundan, her ne kadar suçun oluşumu bakımından zararın doğması şart değilse de karşılıksız yararlanma fiillerinin işlenmesi halinde genellikle ekonomik kayıp söz konusu olmaktadır⁷². Bu fıkralardaki ayrıma göre, suç aşağıdaki üç farklı fiille gerçekleştirilebilecektir:

a. Otomatlar Aracılığı ile Sunulan ve Bedeli Ödendiği Takdirde Yararlanılabilen Bir Hizmetten Ödeme Yapmadan Yararlanmak Suretiyle

Bu fiil bakımından kanımızca üzerinde durulması gereken noktalardan ilki, hizmetten yararlanmanın ödeme yapılmaksızın gerçekleştirilmiş olmasıdır. Şu halde hizmet, ödeme dışında herhangi bir biçimde elde edilmiş olmalıdır. Bozuk para şekline getirilmiş buz kalıplarının kullanılması, otomatın mekanizmasını sahte veya dolaşımda olmayan para veya tel kullanılarak, otomatın haznesine metal plaka, kurşun düğme sökme, ipe bağlı para veya jeton atıp hizmetten yararlandıktan sonra çekme ve yahut otomata mıknatısla otomatın mekanizmasına nüfuz etme suretiyle

⁷¹ KOÇAK, s. 115-116; KAYA, s. 30.

⁷² KAYA, s. 53.

gerçekleştirilen davranışlar⁷³, bu suçu meydana getirmeye uygun fiillere örnek olarak gösterilebilir. Yine Yüksek Mahkeme sahte olduğunu bildiği telefon kartını kullanarak ankesörlü telefonda yararlanmayı bu suç kapsamında değerlendirmiştir⁷⁴. Örneklerden de anlaşıldığı üzere bu fıkra bakımında suç, serbest hareketli bir suçtur⁷⁵.

Üzerinde durulması gereken bir diğer nokta ise, karşılıksız yararlanma suçunda insana karşı yapılan bir hilenin değil, otomata karşı yapılan bir davranışın söz konusu olmasıdır. Eğer insana karşı bir aldatma varsa karşılıksız yararlanma kapsamında değerlendirilmeyecektir. Yüksek Mahkeme bir kararında daha az bedel ödemeyi sağlamak için başkasına ait bileti göstererek gişe görevlisini kandırmaya yönelik davranışı, karşılıksız yararlanma değil dolandırıcılık suçu kapsamında ele almıştır⁷⁶. Bu anlamda şoförün ya da güvenlik görevlisinin başında durduğu bilet otomatından sahte bilet kullanarak geçmek, kanımızca kişiye karşı gerçekleştirilen bir davranış olması nedeniyle dolandırıcılık suçuna vücut verecektir.

Fiilin mutlaka otomatın mekanizmasına müdahale gerektirip gerektirmediği başka bir tartışma konusudur. Bu noktada Yüksek Mahkemenin turnikeden atlamak suretiyle toplu taşımadan yaralanmanın otomata teknik bir müdahalede bulunulmaması nedeniyle karşılıksız yararlanma suçunu oluşturmadığı yönündeki kararına değinmekte yarar görmekteyiz⁷⁷. Kararı eleştiren yazarlara göre karar, madde gerekçesindeki otomata müdahale suretiyle ulaşım hizmetinden yararlanmak örneğinden yola çıkmıştır. Ancak söz konusu örnek turnikeden atlama yoluyla bu suçun işlenemeyeceğini ifade etmemektedir. Madde metninde “otomata teknik bir müdahalede bulunma” şartı aranmamaktadır⁷⁸. Bizce de fiillerin mutlaka gerekçedeki örnek gibi gerçekleşmesi gerekmemektedir.

⁷³ TEZCAN/ERDEM/ÖNOK, s. 919; ÖZBEK/DOĞAN/BACAĞSIZ, s. 740; YAŞAR/GÖKHAN/ARTUK, s. 5298.

⁷⁴ Yargıtay 11. CD., E. 2004/9830, K. 2006/2176, T. 21.3.2006.

⁷⁵ DEPE, s. 631.

⁷⁶ CGK, E. 2006/11-247, K. 2007/15, T. 30.1.2007.

⁷⁷ Yargıtay 13. CD., E. 2012/1791, K. 2013/14771, T. 16.05.2013.

⁷⁸ KOÇAK, s. 112, dipnot: 79; TEZCAN/ERDEM/ÖNOK, s. 919-920, dipnot: 1071.

Ayrıca gerekçeler bağlayıcı metinler olmayıp, madde metni açıkken ona yeni bir şart ekleyebilecek niteliğe sahip değildir.

b. Telefon Hatları ile Frekanslarından veya Elektromanyetik Dalgalarla Kablosuz Şifreli veya Şifresiz Yayınlarından Sahibinin veya Zilyedinin Rızası Olmadan Yararlanmak

Telefon hatları veya frekanslarından yararlanmaya en somut örnek, başkasının telefon hattına girerek konuşmaların bedelini başkasına ödetmektir⁷⁹.

Elektromanyetik dalgalarla kablosuz yapılan şifreli veya şifresiz yayınlardan⁸⁰ yararlanmaya ise, şifreli yayınların çeşitli elektronik araçlarla sahibinin rızası olmadan izlenmesi, yani abone olunmayan bir TV veya radyo yayınının kaçak olarak alınması⁸¹ örnek olarak verilebilir.

Yüksek Mahkeme abonelik sözleşmesiyle evinde kullanmak üzere alınan decoderin sözleşme hükümlerine aykırı olarak başka yerde kullanılmasından ibaret fiili, hukuki nitelikteki bir uyuşmazlık olarak kabul etmiştir. Çünkü olayda sözleşme gereği konutta kullanılması gereken bir yayının başka yerde kullanılması hali söz konusu olup yayının kaçak değil, sözleşmeye aykırı kullanımı söz konusudur⁸². Güncel örnek, kişinin sözleşme sonucu izleme hakkına sahip olduğu yayını internet üzerinden yaygın biçimde başkalarına izletmesidir. Her ne kadar yayın yapan bu kişi aldığı reklamlardan vb. gelirler elde etse de fiil bu suç kapsamında telakki edilemeyecektir. Çünkü madde metninde açıkça sahibinin rızasının olmaması şartını aramaktadır. Somut olayda ise yayını izleme hakkına sahip kişi kendi rızasıyla bunu başkalarına izlettirmektedir⁸³. Sorumluluk ancak sözleşmeye aykırılık kapsamında değerlendirilecektir.

⁷⁹ Aynı yönde örnekler için bkz.: YCGK, E. 1989/2 K. 1990/3 T. 6.4.1990; Yargıtay 13. CD., E. 2012/6510, K. 2012/10999, T. 14.5.2012.

⁸⁰ Gereğince yayın ifadesinin sadece TV yayını ile sınırlandırıldığı tespiti ve buna dair eleştiri için bkz.: YILMAZ/APIŞ, s. 1760.

⁸¹ TEZCAN/ERDEM/ÖNOK, a.g.e., s. 921 843; ÖZBEK/DOĞAN/BACAĞIZ, s. 740.

⁸² Yargıtay11. CD., E. 2006/7779, K. 2009/4153, T. 13.4.2009; Yargıtay 7. CD., 2008/18502, K. 2011/6428, T. 3.5.2011; Yargıtay 6. CD., 2004/1149, K. 2006/9538, T. 10.10.2006; Yargıtay 2. CD., 2015/16754, K. 2015/21182, T. 19.11.2015.

⁸³ KOÇAK, s. 114-115.

c. Abonelik Esasına Göre Yararlanılabilen Elektrik Enerjisinin, Suyun veya Doğalgazın Sahibinin Rızası Olmaksızın ve Tüketim Miktarının Belirlenmesini Engelleyecek Şekilde Tüketilmesi

Bu fiil bakımından birkaç sorunun cevabını aramak gerekecektir. Bunlardan ilki, abonelik tesis etmeksizin bu enerjiden yararlanmanın suç teşkil edip etmeyeceğidir. Çünkü madde metninde “abonelik esasına göre yararlanılabilen...” denilmektedir. Yılmaz/Apiş'e göre “burada suç teşkil eden fiil, salt aboneliğe aykırı kullanımlar değil, aynı zamanda yararlanılması bir abonelik sözleşmesi gerektiren bir üretim/hizmet-tüketim ilişkisi kurulmaksızın, bu enerjinin tüketilmesidir”⁸⁴. Şu durumda abonelik esasına göre yararlanabilme enerjinin bir niteliğidir ve abonelik tesis edilmesi gerekirken usulsüz olarak abonelik işlemi yapmadan kaynaklardan yararlananlar da suçun faili olacaktır⁸⁵. Ancak üzerinde abonelik tesis edilmesi gerekmeyen köy çeşmesine yapılan müdahaleler karşılıksız yararlanma suçunu oluşturmayacak, varsa şartları 7478 sayılı Köy İçme Suları Hakkında Kanun kapsamında idari para cezası yaptırımı söz konusu olacaktır⁸⁶. Yine izinsiz kuyu açılarak su temini, Yeraltı Suları Hakkında Kanun gereği idari para cezasıyla cezalandırılacaktır⁸⁷.

Ancak abonelik tesisi gerekirken bunu yapmadan alınan hizmetler bu suça vücut verecektir. Bu nedenle Yüksek Mahkemenin komşuya ait elektrik enerjisinden komşunun rızası olmaksızın yararlanmayı, komşular arasında abonelik ilişkisi kurulmasının mümkün olmadığından cihetle hukuki ihtilaf olarak değerlendirdiği eski tarihli kararını⁸⁸ hatalı bulmaktayız. Yargıtay Ceza Genel Kurulu hemen hemen aynı nitelikte bir olaya ilişkin verdiği yakın tarihli kararında ise suçun komşunun sayacı üzerinden gerçekleştirilebileceğine hükmetmiştir⁸⁹.

⁸⁴ YILMAZ/APIŞ, s. 1762.

⁸⁵ YAŞAR/GÇKCAN/ARTUK, s. 5303; DEPE, s. 630.

⁸⁶ KOÇAK, s. 111; BALCI Fidan/ÖZTÜRK Seyithan, *Hırsızlık Karşılıksız Yararlanma (Kaçak Elektrik, Su ve Doğalgaz Kullanımı) ve Yağma Suçları*, Ankara, Adalet, 2017, s. 375.

⁸⁷ BALCI/ÖZTÜRK, s. 375.

⁸⁸ Yargıtay 2. CD., E. 2015/2406, K. 2015/5837, T. 19.3.2015.

⁸⁹ YCGK 2017/1124 E., 2019/73 K.

Söz konusu düzenlemenin en tartışmalı noktası ise, tüketim miktarının belirlenmesini engellemeyecek bir yararlanmanın neden suç olarak kabul edilmediğidir. Kanun koyucu *tüketim miktarının belirlenmesini engelleyecek şekilde tüketilmesi* şartını arayarak bağlı hareketli bir suç yaratmıştır⁹⁰. Söz konusu düzenlemenin gerekçesi olarak “bedelinin ödenmek niyetindeki tüketicilerin, tükettikleri enerji miktarını tartışmaya yer bırakmayacak şekilde belirlenmesini sağlamaları halinde, ceza sorumluluğu cihetine gidilmemesi” olarak ifade edilmiştir⁹¹. Çetin, söz konusu gerekçede *tüketim miktarının belirlenmesini engelleyecek şekilde* ifadesinin suçun unsuruna ilişkin, bu anlamda suçu ortadan kaldıran bir niteliğe sahip olmasına rağmen; sanki cezayı ortadan kaldıran bir neden gibi ifade edilmesini eleştirmiş, gerekçenin hukuki olmadığını belirtmiştir⁹².

Düzenlemeye göre idarenin tespitine engel olmayacak şekilde söz konusu kaynaklar tüketilmişse, uyuşmazlık hukuki nitelikte olacaktır⁹³. Elektrik borcunu ödememesi nedeniyle sayacı yetkili şirket tarafından sökülen kişinin, şirketin bilgisi dışında yeniden sayaç takarak kaçak elektrik kullanması örneğinde Yüksek Mahkeme, tüketim miktarının belirlenebilir olması nedeniyle suçun oluşmadığına karar vermiştir. Bu çerçevede bir başkasına ait olan elektrik, su veya doğalgaz tesisatından sahibinin rızası olmaksızın kanca atarak, kablo bağlayarak veya başka bir düzenek yardımıyla gerçek kullanımı gösteren sayaçtan geçirilmek suretiyle yararlanılması durumunda bu suçun oluşmayacağı ileri sürülmektedir⁹⁴. Ancak Yüksek Mahkeme yeni tarihli kararlarında failin sadece kendi tüketim miktarının belirlenmesini engellemesini suçun oluşması için yeterli görmüştür. Buna göre komşularla ortak kullanılan tertibata kanca atmak suretiyle kaçak elektrik kullanan fail, toplam tüketim miktarı tespit edilebilse bile, kendi tüketim miktarı tespit edilemeyeceği için karşılıksız yararlanma suçunu işlemiş olacaktır⁹⁵.

⁹⁰ YILMAZ/APIŞ, s. 1761.

⁹¹ Ankara HBV Üniversitesi Türk Ceza Hukuku Uygulama ve Araştırma Merkezi, s. 379.

⁹² ÇETİN, s. 33-34.

⁹³ TEZCAN/ERDEM/ÖNOK, s. 922.

⁹⁴ BEZCİ, s. 81; YAŞAR/GÖKCAN/ARTUK, s. 5301; TEZCAN/ERDEM/ÖNOK, s. 922.

⁹⁵ YCGK E. 2017/17, K. 2019/73; YCGK E. 2017/1124, K. 2019/73.

Sayacın klemens köprüsü düşürülerek, film şeridi, iğne veya mık-natis gibi bir cisimle diskin dönmesi engellenerek, harici nötr oluşturularak, sayaç ters çevrilerek, fazladan biri devre dışı bırakılarak, sayaçtan önce harici hat çekilerek veya tamamen sayaçsız olarak elektrik, su doğal-gaz kullanma karşılıksız yararlanmaya örnek teşkil edecektir. Kısacası suçun oluşumu için tüketimi kaydeden veya kayıtsız olan sayaca müdahale edildiğinin tespiti gerekmektedir⁹⁶.

Doktrinde diğer bir görüş sokakta açıkta bulunan elektrik hattına kanca vb. aletlerle saplama yapılarak elektrik enerjisinden yararlanmayı, tüketim miktarının belirlenmesinin mümkün olmadığı hallerden biri olarak kabul etmektedir⁹⁷. Fıkranın düzenlenme amacını dikkate aldığımızda söz konusu fiillerin de cezalandırma kapsamında olması gerektiğini düşünmekle birlikte, maddenin lafzi yorumu bu yönde bir sonuca varmamıza imkân tanımamaktadır. Madde metni tüketim miktarının belirlenmesi mümkün halleri kapsam dışı bırakmaktadır. Sayaçtan geçirilmek suretiyle gerçekleştirilmediğinden, örnekteki fiili madde kapsamına dâhil etmek kanunilik ilkesinin ihlaline vücut verecektir. Sonuç olarak düzenlemede yer alan tüketim miktarının belirlenmesini engelleme şartı, suçun kapsamını son derece daraltmıştır.

Elektrik, su ve doğalgazın tüketilmesini bir yarar çerçevesinde doğrudan kullanmayla sınırlayan görüşe göre; bunları heba etme, kullanmama, depolama gibi fiiller suçun unsuruna dâhil edilmeyecektir⁹⁸. Depolama, boşa harcama gibi haller bir tüketme biçimi olduğundan söz konusu görüşe katılmamaktayız.

Son olarak cevaplanması gereken soru, kişinin bu kaynaklardan abonelik esasına göre kullandığı kendi sayacı aracılığıyla ve tüketim miktarının tespitini engelleyerek yararlanması halinde söz konusu fiilin suç oluşturup oluşturmayacağıdır. Sayaç kişinin kendisinin de olsa olayda bedel ödememek suretiyle yararlanma söz konusu olduğundan, söz konusu fiil suç teşkil edecektir⁹⁹.

⁹⁶ BALCI/ÖZTÜRK, s. 376, 377.

⁹⁷ BEZCİ, s. 81; ÇETİN, s. 37.

⁹⁸ ÇETİN, s. 39-40

⁹⁹ YILMAZ/APIŞ, a.g.m., s. 1761.

B. Manevi Unsur

Suç ancak kastla işlenebilen bir suç tipidir. Bu anlamda hem doğrudan hem de olası kastla meydana getirilebilir. Kişinin televizyonu için çanak anten ayarlaması yaparken komşunun ücretli ve şifreli frekansına bir müdahalede bulunup bulunmadığından emin olmamakla birlikte ve fakat böyle bir durumun gerçekleşme ihtimalini kabullenmesi durumu, olası kasta örnek olarak gösterilmektedir¹⁰⁰. Yine ihmali davranışa ilişkin yukarıda verdiğimiz örnekte olduğu üzere, söz konusu hizmeti istemeden temin etmiş kişinin hizmetten yararlanmaya devam etmesi halinde, durumun farkına vardığı andan itibaren manevi unsurun gerçekleştiğini kabul etmek gerekecektir¹⁰¹.

C. Hukuka Aykırılık Unsuru

Hukuka uygunluk nedeni anlamında ilgilinin rızası gündeme gelebilecektir¹⁰². Ancak karşılıksız yararlanmada seçimlik hareketler bakımından bir ayrıma gitmek gerekmektedir. TCK m. 163/2 ve 3'te rızaya aykırılık kavramına açıkça yer verilmek suretiyle, rıza unsuru ortaya konulmuştur. Bu nedenle bu düzenlemeler bakımından rıza, bir hukuka uygunluk nedeni değil; suçun maddi unsurunu ortadan kaldıran bir unsur olarak kabul edilmektedir¹⁰³. Bu noktada katılmadığımız bir görüş, şifresiz yayın üzerinde sahibinin veya zilyedinin hâkimiyetinin olmadığını ve bu nedenle de şifresiz yayınlar bakımından hali hazırda rızanın var olduğunu ileri sürmektedir. Bu yüzden yayın sahibi veya zilyedin rızası yoksa; fiil, ancak yayın sahibi veya zilyedin yayın üzerinde hakimiyetinin olduğunun ispatlanması halinde cezalandırılacaktır¹⁰⁴. TCK m. 163/1'de hizmet otomatlarından karşılıksız yararlanılması bakımından ise rıza bir hukuka uygunluk sebebi teşkil edecektir¹⁰⁵.

¹⁰⁰ KAYA, s. 117.

¹⁰¹ ÇETİN, s. 26.

¹⁰² ÖZBEK/DOĞAN/BACAKSIZ, s. 742. Yine konuyla ilgisi bakımından "tipikliği kaldıran rıza"- "hukuka aykırılığı kaldıran rıza" arasındaki fark için bkz.: KOCA Mahmut/ÜZÜLMEZ İlhan, Türk Ceza Hukuku Genel Hükümler, bs. 11, Ankara, Seçkin, 2018, 289-292.

¹⁰³ TEZCAN/ERDEM/ÖNOK, s. 924; YAŞAR/GÖKCAN/ARTUK, s. 5309.

¹⁰⁴ HAFIZOĞULLARI/ÖZEN, s. 428.

¹⁰⁵ YAŞAR/GÖKCAN/ARTUK, s. 5308.

Karşılıksız yararlanma suçu bakımından kanun hükmünü icra (görevin ifası) hukuka uygunluk sebebinin gerçekleşmesi mümkün olabilir. Örneğin telefon hatlarını kontrol eden görevlilerin zaman zaman arıza kontrolü yapmak amacıyla şebekeye girmeleri durumunda görevin ifası hukuka uygunluk sebebi gündeme gelecektir¹⁰⁶.

Son olarak hakkın kullanılmasını bu kapsamda ele almak gerekmektedir. Bezci'nin de ifade ettiği üzere su hakkı uluslararası sözleşmelerle garanti altına alınmış ve gün geçtikte yaygınlaşan bir haktır¹⁰⁷. Temel ihtiyaçların karşılanması amacıyla devletin suya ücretsiz erişimi sağlaması gerektiği, bunun temel bir hak olduğu ifade edilmektedir. Suyu erişim amacıyla karşılıksız yararlanma halinde, kişinin hakkın kullanılması hukuka uygunluk nedeninden yararlanıp yararlanamayacağı tartışma konusu olacaktır¹⁰⁸. Biz suyun temel ve zorunlu bir tüketim maddesi olması nedeniyle suya konu olmaması gerektiği düşüncesindeyiz. Ancak iç hukukta bu yönde bir düzenlemenin olmaması ve suyun bir meta olarak her gün daha çok ticarileşmesi, söz konusu tartışmalar için henüz erken olduğunu göstermektedir.

III. KUSURLULUK

Kusurluluk anlamında akla gelecek durumlar yaş küçüklüğü, ayırt etme gücüne sahip olmama ve zorunluluk halidir. Kendisinin yahut üçüncü bir kişinin ağır sağlık sorunları yaşaması sebebiyle, sağlık hizmeti elde etmek amacıyla karşılıksız olarak ankesörlü telefondan yahut ev telefonundan yararlanması, zorunluluk haline örnek teşkil edebilecektir¹⁰⁹. Kanımızca suçun işlenmesindeki ekonomik gerekçeler de dikkate alınarak hırsızlık suçu için TCK m. 147¹¹⁰'de öngörülen özel bir zorunluluk hali

¹⁰⁶ CENTEL/ZAFER/ÇAKMUT, s. 545.

¹⁰⁷ Uluslararası hukukta su hakkına ilişkin düzenleme ve tartışmalar için bkz.: KANALAN İbrahim, "Uluslararası Hukukta Bir İnsan Hakkı Olarak Su Hakkı ve Dava Edilebilirliği", Bahçeşehir Üniversitesi Dergisi, C. 10, S. 133-134, Eylül-Ekim 2015, s. 97-130.

¹⁰⁸ BEZCİ, s. 87-88.

¹⁰⁹ YAŞAR/GÖKCAN/ARTUK, s. 5309.

¹¹⁰ Madde 147- Zorunluluk hali

(1) Hırsızlık suçunun ağır ve acil bir ihtiyacı karşılamak için işlenmesi halinde, olayın özelliğine göre, verilecek cezada indirim yapılabileceği gibi, ceza vermekten de vazgeçilebilir.

karşılıksız yararlanma için de söz konusu olmalıdır. Çünkü yukarıda da belirttiğimiz üzere su gibi ihtiyaçların ağır ve acil olduğu kabul edilmektedir.

IV. SUÇUN ÖZEL GÖRÜNÜŞ BİÇİMLERİ

A. Suça Teşebbüs

Yüksek Mahkemenin suçun teşebbüse elverişli olmadığına yönelik kararları söz konusuysa da¹¹¹, bizim de katıldığımız yeni ve ağırlıklı kararları suça teşebbüsün mümkün olduğu yönündedir¹¹².

Suç hizmetten yararlanmaya başlanılmasıyla birlikte tamamlanır. Şu halde birinci fıkrada suç, ödeme yapmadan yararlanmakla, ikinci fıkrada rıza olmaksızın yararlanmakla, üçüncü fıkrada ise, tüketim miktarının belirlenmesini engelleyecek şekilde tüketilmesi ile tamamlanmaktadır. Örnek vermek gerekirse, otomata buz atıp henüz hizmetten yararlanamayan faile teşebbüs hükümleri uygulanacaktır¹¹³. Ancak mütemadi suç niteliği de taşıyan bazı seçimlik hareketler için; suç yararlanmanın başladığı anda tamamlanacak, kesintinin gerçekleştiği an bitecek/sona erecektir¹¹⁴. Tamamlanmadan sonra suça teşebbüs mümkün olmayacaktır. Örneğin kişi, şifreli yayından yararlanmaya başlıyor, belirli bir süre aralıksız ve bedelsiz yayın alımı devam ediyor ancak bu arada kişinin elinde olmayan sebeplerle yayın alımındaki devamlılık kesiliyorsa kişi tamamlanmış karşılıksız yararlanmadan dolayı cezalandırılacaktır¹¹⁵.

¹¹¹ Yargıtay 2. CD., E. 2009/7750, K. 2010/9202, T. 24.3.2010.

¹¹² Yargıtay 17. CD., E. 2015/19876, K. 2016/12949, T. 7.12.2016.

¹¹³ YAŞAR/GÖKCAN/ARTUK, s. 5309; YILMAZ/APIŞ, s. 1771. Tezcan/Erdem/Önok hizmetin elde edilmesiyle suçun tamamlanacağını ifade etmişlerdir. TEZCAN/ERDEM/ÖNOK, s. 924. Benzer bir kullanım için bkz.: HAFIZOĞULLARI/ÖZEN, s. 426. Yazarların verdiği örnekler yararlanmanın başlanmasına karşılık gelse de, kanımızca elde edilme ile yararlanma anının aynı olmayacağı örneklere rastlanabilecektir. Kişinin abonelik esasına göre yararlanabilecek elektrik enerjisinin abone olmadan hat çekilmesi suretiyle elde etmesi, ancak henüz yararlanmaya başlanmaması pekâlâ mümkündür. YAŞAR/GÖKCAN/ARTUK, s. 5309; ÇETİN, s. 46. Bu nedenle elde etme ifadesinin yerine yararlanmaya başlanması ifadesinin kullanılmasını daha doğru bulmaktayız.

¹¹⁴ TEZCAN/ERDEM/ÖNOK, s. 924.

¹¹⁵ KAYA, s. 73.

B. Suça İştirak

Suç tipi iştirak bakımından bir özellik göstermemektedir. Ancak burada özellikle ikinci ve üçüncü fıkradaki fiiller bakımından hizmetten yararlanan tüm aile üyeleri ve hatta üçüncü kişilerin de suçu iştirak edip etmediği tartışmalıdır. Yukarıda da belirttiğimiz üzere ceza sorumluluğunun şahsiliği gereğince her bir somut olay özelinde herkes için ayrı değerlendirme yapılması gerekmektedir.

Yararlanmanın mütemadi hareketle işlendiği durumlarda suçun işlenmesine devam edildiği sürece, yani bitme/sona erme anına kadar başka bir kişi tarafından o suçun işlenişine iştirak edilebilir¹¹⁶. Eğer kişi hizmetin temini veya yararlanmaya ilişkin bir irade birliği içerisinde hareket etmişse suça iştirak eden olacaktır. Bu çerçevede karşılıksız yararlanmaya aracılık eden kişiler iştirak hükümleri çerçevesinde suçun faili olacaklardır.

C. Suçların İçtimaı

Yukarıda belirttiğimiz mülga 765 sayılı kanundaki asli-tali norm ilişkisi biçimindeki görünüşte içtima düzenlemesine yeni kanunda yer verilmemiştir. Yürürlükteki TCK'da karşılıksız yararlanma suçuyla gerçek içtimaı söz konusu olabilecek suçlar anlamında ilk akla gelenler sahtecilik, mala zarar verme ve mühür bozma suçudur¹¹⁷. Şu durumda sahte para kullanmak suretiyle, otomat veya kabloları zarar vererek veyahut mühürlenmiş bir hizmetteki mühür bozarak bu hizmetten yararlanan fail, ayrı bir fiille bu suçları gerçekleştirdiği veya ilgili suç tiplerindeki özel içtima hükmü nedeniyle karşılıksız yararlanma suçu yanında bu suçlarda da ceza alacaktır.

Tartışmaya konu olabilecek husus, zincirleme suç hükümlerinin somut olaya uygulanmasıdır. Çünkü özellikle ikinci ve üçüncü fıkradaki seçimlik hareketler bakımından mütemadi suç söz konusu olabilecektir. Mağdura ait telefon hatlarıyla frekanslarından birden fazla faydalanılması durumunda zincirleme suç hükümleri uygulanabilecektir. Elektromanyetik dalgalarla yapılan şifreli ve şifresiz yayınlardan yararlanmak

¹¹⁶ KAYA, s. 82.

¹¹⁷ ÖZBEK/DOĞAN/BACAĞIZ, s. 743; TEZCAN/ERDEM/ÖNOK, s. 925; KOÇAK, s. 123.

amacıyla birden fazla kez harekette bulunan kimseye ise zincirleme suç hükümleri uygulanamayacak ve fail sadece bir kez karşılıksız yararlanma suçundan ceza alacaktır. Ancak araya kaçak kullanıma ilişkin tutanak tutulması, dava açılması, açılmış davaların birleştirilmesi gibi hukuki bir kesinti girmişse, zincirleme suç hükümleri gündeme gelebilecektir¹¹⁸. Kastın yenilenmesi sonucunu doğuracak açılan davanın kesinleşmesi gibi hallerde artık yeni bir suç işleme kararı söz konusu olduğundan gerçek içtima hükümleri devreye girecektir¹¹⁹.

Bir diğer husus özellikle üçüncü fıkradaki fiillerin aynı zamanda FSEK (Fikir ve Sanat Eserleri Kanunu) m. 71/1’de suça vücut verebilecek olmasıdır¹²⁰. Bu durumda özel norm-genel norm ilişkisi nedeniyle özel norm olan FSEK’ten hüküm kurulması gerekmektedir¹²¹.

V. CEZALANDIRILABİLİRLİĞİN DİĞER KOŞULLARI

Kanun koyucu TCK m. 167’nin başlığını “Şahsi cezasızlık sebebi veya cezada indirim yapılmasını gerektiren şahsi sebep”, TCK m. 168’in başlığını ise “Etkin Pişmanlık” olarak düzenlemiştir. Bu nedenle cezalandırılabilirliğin diğer koşulları başlığı altında bu ayrıma riayet edilecektir.

A. Şahsi Cezasızlık Sebebi veya Cezada İndirim Yapılmasını Gerektiren Şahsi Sebep

TCK m. 167 yağma suçu hariç malvarlığına karşı suçlar bakımından, failin mağdurla olan akrabalık ilişkisi üzerinden genel bir cezasızlık veyahut cezada indirim sebebi öngörmüştür. Karşılıksız yararlanma suçu

¹¹⁸ YAŞAR/GÖKCAN/ARTUK, s. 5310; ÇETİN, s. 57-58. Aynı yönde kararlar için bkz.: Yargıtay 17. CD., E. 2015/19746, K. 2017/7072, T. 5.6.2017; Yargıtay 2. CD., E. 2018/4753, K. 2018/10906, T. 8.10.2018.

¹¹⁹ BALCI/ÖZTÜRK, s. 404; ÇETİN, s. 58.

¹²⁰ FSEK m. 71/1: Bu Kanunda koruma altına alınan fikir ve sanat eserleriyle ilgili manevi, mali veya bağlantılı hakları ihlal ederek:

1. Bir eseri, icrayı, fonogramı veya yapımı hak sahibi kişilerin yazılı izni olmaksızın işleyen, temsil eden, çoğaltan, değiştiren, dağıtan, her türlü işaret, ses veya görüntü nakline yarayan araçlarla umuma ileten, yayımlayan ya da hukuka aykırı olarak işlenen veya çoğaltılan eserleri satışa arz eden, satan, kiralamak veya ödünç vermek suretiyle ya da sair şekilde yayan, ticarî amaçla satın alan, ithal veya ihraç eden, kişisel kullanım amacı dışında elinde bulunduran ya da depolayan kişi hakkında bir yıldan beş yıla kadar hapis veya adlî para cezasına hükmolunur.

¹²¹ KOÇAK, s. 123.

bakımından da bu şahsi sebepler dikkate alınacaktır. Buna göre; mağdur failin haklarında ayrılık kararı verilmemiş eşi, üstsoy veya altsoyunun veya bu derecede kayın hısımlarından biri, evlat edineni veya evlatlığı veyahut aynı konutta beraber yaşayan kardeşiye faile ceza verilmeyecektir. Yine mağdur failin, haklarında ayrılık kararı verilmiş olan eşi, aynı konutta beraber yaşayan kardeşi veyahut aynı konutta beraber yaşamakta olan amca, dayı, hala, teyze, yeğen veya ikinci derecede kayın hısımlardan biriye ceza yarı oranında indirilecektir. Bu ikinci halde suçun muhakemesinin şikâyet şartına bağlandığını belirtelim.

765 sayılı TCK'da malın değerinin azlığı bir cezada indirim sebebi olarak düzenlenmişken, 5237 sayılı Kanun'da bu yönde özel bir düzenlemeye yer verilmemesi haklı olarak eleştirilmiştir¹²². Kanımızca da karşılıksız yararlanma, suç konusunun değerinin azlığı anlamında tipik örnek teşkil edecek suç tipleri arasında yer almaktadır ve hırsızlıktakine benzer bir cezada indirim sebebinin düzenlenmemiş olması bir eksikliklerdir.

B. Etkin Pişmanlık

6352 sayılı Yargı Hizmetlerinin Etkinleştirilmesi Amacıyla Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması ve Basın Yayın Yoluyla İşlenen Suçlara İlişkin Dava ve Cezaların Ertelenmesi Hakkında Kanun'la TCK m. 168'e eklenen beşinci fıkra, bu suç tipi için etkin pişmanlık halleri öngörmüştür. Malvarlığına karşı suçlardan sadece karşılıksız yararlanma suçu için öngörülen bu düzenlemeye göre; "*fail, azmettiren veya yardım edenin pişmanlık göstererek mağdurun, kamunun veya özel hukuk tüzel kişisinin uğradığı zararı, soruşturma tamamlanmadan önce tamamen tazmin etmesi halinde kişiye kamu davası açılmayacaktır, yine; zararın hüküm verilinceye kadar tamamen tazmin edilmesi halinde ise, verilecek ceza üçte birine kadar indirilecektir*". Düzenlemeye ilişkin dikkat çeken bir husus etkin pişmanlık hükümlerinin uygulanmasında mağdurun rızasının aranmamasıdır.

Düzenleme birçok açıdan eleştiriye konu olmuştur. Buna göre düzenleme gerek bu suçu işleyemeyen diğer yurttaşlar gerekse de suçun mağduru bakımından "*dürüst yurttaşın boynunu bükmüş ve toplumda düzenlemenin elektrik hırsızlığını suç olmaktan çıkarıldığı algısını yaratmıştır*"¹²³.

¹²² KAYA, s. 87-88.

¹²³ ÖZBEK/DOĞAN/BACAKSIZ, s. 742.

Kaçak enerji kullanımını teşvik ederek, cezanın genel önleme amacına aykırı hareket edilmiştir¹²⁴. Ancak kişinin, bu fıkra hükmünden iki defadan fazla yararlanılamayacağı hükmünü getirerek bir sınırlandırmaya gidilmeye çalışmıştır. Bu sınırlandırmaya paralel olarak yine 6352 sayılı Kanun'la 25/05/2005 tarihli ve 5352 sayılı Adli Sicil Kanunu'nun 6. maddesine *"karşılıksız yararlanma suçunda etkin pişmanlıktan yararlanması dolayısıyla şüpheli, sanık veya hükümlü hakkında verilen kararların adli sicilde bunlara mahsus bir sisteme kaydedileceği ve bunların on beş yıl süreyle muhafaza edileceği"* ifadesi eklenmiştir. Kural olarak beş sene olan muhafaza süresinin bu suç için on beş sene olarak belirlenmiş olmasının nedeni, failin bu suça ilişkin kayıtlarını daha uzun süre tutmak suretiyle üçüncü kez etkin pişmanlıktan yararlanmasının önüne geçilmesidir. Kanun koyucu etkin pişmanlıktan yararlanan kişiler hakkında bir nevi bir denetim mekanizması oluşturmuştur¹²⁵.

Yukarıda 6352 Sayılı Kanun'la daha öncesinde hırsızlık suçu kapsamında mütalaa edilen "abonelik esasına göre yararlanılabilen elektrik enerjisinin, suyun ve doğal gazın karşılıksız yararlanılması" fiilinin karşılıksız yararlanma suçu kapsamına aldığından bahsetmiştik. 6352 sayılı Kanun Geçici 2. Maddesiyle ise *"kanun yürürlüğe girmeden evvel bu fiil nedeniyle hakkında hırsızlık suçundan dolayı kovuşturma yapılan veya kesinleşmiş olup olmadığına bakılmaksızın hakkında hüküm verilen kişinin, bu Kanun yürürlüğe girdiği tarihten itibaren altı ay içinde, zararı tamamen tazmin etmesi hâlinde, hakkında cezaya hükmolünmayacağı, verilen ceza tüm sonuçlarıyla ortadan kalkacağı"* hükme bağlanmıştır. Düzenlemenin hukuken şartlı af niteliği taşıdığı iddia edilmektedir¹²⁶. Biz ise suçun işlenmesindeki sosyoekonomik gerekçeler, suça konu değer azlığı ve tazminat şartının varlığı nedeniyle düzenlemeyi yerinde bulmaktayız.

VI. YAPTIRIM

Karşılıksız yararlanma suçunu düzenleyen TCK m. 163'ün birinci ve ikinci fıkralarında belirtilen seçimlik hareket için altı aydan iki yıla kadar hapis veya adli para cezası öngörmüşken; daha önce TCK m. 141'de

¹²⁴ BEZCİ, s. 96; TEZCAN/ERDEM/ÖNOK, s. 940.

¹²⁵ GÖÇMEN, s. 454.

¹²⁶ YILMAZ/APIŞ, s. 1773.

“hırsızlık suçu” kapsamında düzenlenen ve bir yıldan üç yıla kadar hapis öngörülen üçüncü fıkradaki seçimlik hareket bakımından, söz konusu yaptırım miktarı korunmuştur. TCK m. 141/2’nin ilga edilip, fiilin TCK m 163/3’te düzenlenmiş olmasına rağmen yaptırımın bir ila üç yıla hapis cezası olarak korunması eleştirilmiştir¹²⁷. Çetin ise mülga m. 141/2(f) düzenlemesiyle yaptığı karşılaştırma ışığında suçun cezasının azaltıldığını ileri sürmektedir¹²⁸. Yine TCK m. 142/3’ün cezasının arttırılması sebebiyle hırsızlık ve karşılıksız yararlanma suçlarında benzer fiiller arasında yaptırım bakımından orantının ortadan kalktığı belirtilmektedir¹²⁹.

SONUÇ

Karşılıksız yararlanmaya vücut veren fiillerin düzenlenme biçimine ilişkin çalışmamızda yürüttüğümüz tartışmalar ışığında önerilerimizi şu biçimde sıralayabiliriz:

Kanımızca karşılıksız yararlanmanın sadece hukuki bir uyumsuzluk olarak kabulü yerine ayrıca suç olarak düzenlenmesi, fiilin yaygınlığı ve fiile konu hizmetlerin çokluğu dikkate alınınca, kabul edilebilir bir durumdur. Ancak suç olarak düzenlenecekse hırsızlık, dolandırıcılık vb. suçların içerisinde değil ayrı bir suç tipi olarak düzenlenmesi gerekmektedir. Aksi yöndeki düzenlemeler, genişletici veya ilerletici yorum adı altında, kanunilik ilkesinin ihlaline neden olacak uygulamaları beraberinde getirebilmektedir.

Fiil suç olarak düzenlense dahi suç fiillerinin gerçekleşmesindeki sosyoekonomik nedenler, suça konu değerlerin azlığı ve su gibi suçta konu bazı şeylerin temel ihtiyaçlar olması dikkatte alınarak kusurluluğu veya cezalandırmayı etkileyen şahsi nedenlere ilişkin özel düzenlemelere ver verilmesi gerektiğini düşünmekteyiz. Bu nedenle hırsızlık suçu için TCK m. 147’de öngörülen özel zorunluluk hali karşılıksız yararlanma için de söz konusu olmalıdır. 5237 sayılı Kanun’da hizmetin değerinin azlığı ceza indirim veya cezasızlık sebebi olarak düzenlenmelidir. Cezalandırılabilirliğin diğer koşullarına ilişkin TCK m. 167 ve 168’deki düzenlemeleri ise benzer nedenlerle doğru bulmaktayız. Bizce toplumda genellikle

¹²⁷ ÖZBEK/DOĞAN/BACAKSIZ, s. 742.

¹²⁸ ÇETİN, s. 17.

¹²⁹ GÖÇMEN, s. 468.

zorunlu ihtiyaçların bir sonucu olarak işlenen bu suçun daha ağır cezalandırılmasının yollarını aramak yerine, etkin pişmanlık hükümlerinde olduğu gibi “kamunun zararının tazmini” şartıyla cezalandırmadan kaçınılması daha doğru bir ceza politikası olacaktır.

Suçun TCK m. 163'teki mevcut hali bakımından ise aşağıdaki tespitleri yapmaktayız:

Hizmetten karşılıksız yararlanan herkes suçun faili olabilecektir. Madde metninde “yararlanma”, “tüketme” gibi ifadelerle yer verildiğinden, sadece o hizmeti hukuka aykırı temin eden değil, cezaların şahsiliği ilkesi gereği durumu bilen ve yararlanma ve tüketme fiillerini gerçekleştirdiği tespit edilen tüm aile bireyleri, hatta misafir gibi üçüncü kişiler bu suçun failidir.

Kanun koyucunun ikinci ve üçüncü fıkralarda sahiplik ve zilyetlik arasında yaptığı ayırım mağdurun tespiti bakımından sorunludur ve gereksizdir. Ancak kanun koyucunun bu tercihi karşısında hırsızlık suçu bakımından yapılan mülkiyet ve zilyetlik tartışması ışında sorunu çözmek gerekmektedir.

Suçun konusu bakımından kamuya açık bir yerde içecek sağlayan otomatlar da sunulan bir hizmetin parçası olarak kabul edilmelidir. Bu anlamda mal otomatlarının suçun konusuna dâhil edilmesi kanunilik ilkesine aykırılık teşkil etmeyecektir.

Kablolu yayın ise suça konu olamayacaktır. Madde metni açıkça kablosuz ifadesine yer vererek suçun konusunu hatalı biçimde sadece kablosuz iletim haliyle sınırlamıştır. Kablolu yayını suçun konusuna dâhil etmek kanunilik ilkesinin ihlalini beraberinde getirecektir.

Suç konu fiil bakımından ankesörden hat çekmek suretiyle hizmetten yararlanma TCK m. 163'ün birinci değil ikinci fıkrası kapsamında değerlendirilmelidir. Kredisi bitmiş telefon kartları üzerinde yapılan değişikliklerle ankesörlü telefondan yararlanma da TCK m. 244 değil yine karşılıksız yararlanma hükümleri doğrultusunda cezalandırılmalıdır.

Belli süreli internet bağlantı servisini sağlayan sistemlerin bedelsiz kullanılmasında suça konu olan bilişim sisteminin kendisi değil, bizzat bu sistem içerisindeki elektronik yapıda sunulan ücretli hizmettir, bu nedenle bu fiil de karşılıksız yararlanma suçuna neden olacaktır.

TCK m. 163/3 tüketim miktarının belirlenmesi mümkün yararlanmaları kapsam dışı bırakmaktadır. Kanımızca söz konusu düzenleme suçun kapsamını aşırı derecede daralttığı için hatalıdır. Ancak kanun koyunun bu tercihi karşısında sayaçtan geçirilerek gerçekleştirilen, bu anlamda tüketim miktarının belirlenmesi mümkün yararlanmaları madde kapsamına dâhil etmek kanunilik ilkesinin ihlaline vücut verecektir.

Elektrik, su ve doğalgazın tüketilmesini bir yarar çerçevesinde doğrudan kullanmayla sınırlayan görüşe göre, bunları heba etme, kullanmama, depolama gibi fiiller suçun unsuruna dâhil edilmeyecektir. Depolama, boşa harcama gibi haller de bir tüketim biçimi olduğundan söz konusu görüşe katılmamaktayız.

Su ve hatta elektrik ve doğalgaz kullanımı kanımızca temel bir insan hakları arasında yer almaktadır ve devlet tarafından ücretsiz sağlanmalıdır. Ancak suya erişim amacıyla karşılıksız yararlanma söz konusu olursa kişinin hakkın kullanılması hukuka uygunluk nedeninde yararlanıp yararlanamayacağı tartışmasının, iç hukukta bu yönde bir düzenlemenin olmaması ve suyun ticarileşmesine ilişkin uygulamalar dikkate alınca, henüz erken bir tartışma olduğunu düşünmekteyiz.

KAYNAKLAR

- Ankara HBV Üniversitesi Türk Ceza Hukuku Uygulama ve Araştırma Merkezi, Türk Ceza Hukuku Mevzuatı, C. 1, 22. bs., Ankara, Seçkin Yayınevi, 2018.
- ARTUÇ, Mustafa, Malvarlığına Karşı Suçlar, 2.bs., Ankara, Adalet Yayınevi, Mart 2011.
- ARTUK, M. Emin/GÖKÇEN, Ahmet/YENİDÜNYA, A. Caner, Ceza Hukuku Özel Hükümler, 15. bs., Ankara, Adalet Yayınevi, 2015.
- BALCI, Fidan/ÖZTÜRK, Seyithan, Hırsızlık Karşılıksız Yararlanma (Kaçak Elektrik, Su ve Doğalgaz Kullanımı) ve Yağma Suçları, Ankara, Adalet Yayınevi, 2017.
- BEZCİ, M. Yiğit, Türk Ceza Kanunu Hükümleri Çerçevesinde Karşılıksız Yararlanma Suçu (TCK m. 163), yayımlanmamış yüksek lisans tezi, Antalya, 2014.
- CENTEL, Nur/ZAFER, Hamide/ÇAKMUT, Özlem, Kişilere Karşı İşlenen Suçlar, C. I, İstanbul, Beta Yayınevi, 2017.
- ÇETİN, Soner Hamza, Elektrik, Su ve Doğalgazdan Karşılıksız Yararlanma Suçu, Ankara, Bilge Yayınevi, 2014.
- DEPE, Kaya, Hırsızlık-Yağma ve Karşılıksız Yararlanma Suçları, Bilge Yayınevi, Ankara, 2019.
- ERDEM, Mustafa Ruhan, Türk Hukukunda Karşılıksız Yararlanma Suçları (TCK md. 521a, 521b), Ankara, Yetkin Yayınevi, 1996.
- ERDOĞAN, Yavuz, "Bilişim Sistemine Girme ve Kalma Suçu", Dokuz Eylül Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, Cilt: 12, Özel S., 2010, s. 1363-1433.
- EREM, Faruk, Türk Ceza Kanunu Şerhi Özel Hükümler, C. 3, Ankara, Seçkin Yayınevi, 1993.
- EROL, Haydar, Türk Ceza Hukuku Gerekçeli ve Açıklamalı, C. 2, Ankara, Yayın Matbaacılık, yy.
- EVİRGEN, Selen, "Karşılıksız Yararlanma Suçu (TCK m. 163)", AÜHFD, 54(4), 2016, s. 3433-3455.
- GÖÇMEN, Kaya, "6352 Sayılı Kanun'un Karşılıksız Yararlanma Suçuna Etkileri", Ankara Barosu Dergisi, 2012/3, s. 448-480.

- HAFIZOĞULLARI, Zeki/ÖZEN, Muharrem, Türk Ceza Hukuku Özel Hükümler, Kişilere Karşı Suçlar, 6. bs., Ankara, US-A Yayınevi, Eylül 2017.
- KANALAN, İbrahim, "Uluslararası Hukukta Bir İnsan Hakkı Olarak Su Hakkı ve Dava Edilebilirliği", Bahçeşehir Üniversitesi Dergisi, C. 10, S. 133-134, Eylül-Ekim 2015, s. 97-130.
- KAYA, Özen, 5237 Sayılı Türk Ceza Kanunu'nda Karşılıksız Yararlanma (yayımlanmamış yüksek lisans tezi), Ankara, 2011.
- KILINÇ, Abdulvahap, Elektrik Enerjisi Hakkında Karşılıksız Yararlanma Suçu, (yayımlanmamış yüksek lisans tezi), Erzincan 2012.
- KOCA, Mahmut/ÜZÜLMEZ, İlhan, Türk Ceza Hukuku Genel Hükümler, bs. 11, Ankara, Adalet Yayınevi, 2018.
- KOCA, Mahmut/ÜZÜLMEZ, İlhan, Türk Ceza Hukuku Özel Hükümler, Ankara, Adalet Yayınevi, 2018.
- KOÇAK, Mehmet Faruk, "Karşılıksız Yararlanma Suçları", MÜHF-HAD, C. 25, S. 1, Haziran 2019, s. 97-128.
- MAVİŞ Volkan, "Dolandırıcılık Suçunun Hile Unsuruna İlişkin Sorunlar", İnönü Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, Özel Sayı Cilt 1, 2015, s. 597-626.
- MERAN, Necati, Hırsızlık, Yağma, Malvarlığına Karşı Suçlar, Ankara, Seçkin Yayınevi, 2011.
- ÖZBEK, Veli Özer/DOĞAN, Koray/BACAKSIZ, Pınar, Türk Ceza Hukuku Özel Hükümler, 14. bs., Ankara, Seçkin Yayınevi, 2019.
- PARLAR, Ali/HATİPOĞLU, Muzaffer, Türk Ceza Kanunu Yorumu, C. 2, Ankara, Yayın Matbaacılık, Şubat 2007.
- SOYASLAN, Doğan, Ceza Hukuku Özel Hükümler, 10. bs., Ankara, Yetkin Yayınevi, 2014.
- TEZCAN, Durmuş/ERDEM, Ruhan/ÖNOK, Murat, Teorik ve Pratik Ceza Özel Hukuku, 18. bs., Ankara, Seçkin Yayınevi, 2020.
- YAŞAR, Osman/GÖKCAN, Hasan Tahsin/ARTUÇ, Mustafa, Yorumlu-Uygulamalı Türk Ceza Kanunu, C. IV, 2. bs., Ankara, Adalet Yayınevi, 2014.
- YILMAZ, Zahit/APIŞ, Özge, "Karşılıksız Yararlanma Suçu (TCK m. 163)", Marmara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Hukuk Araştırmaları

Dergisi Özel Sayısı, Nur Centel'e Armağan, C. 19, S. 2, 2013, s. 1749-1780.

YURTCAN, Erdener, "Malvarlığına Karşı Suçlar", Ankara, Adalet Yayınevi, 2015.